

AVALDUS

Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik soovib anda oma panuse aitamaks praeguses olukorras Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kirikul siduda end lahti Venemaa agressioonipoliitikat toetama asunud Vene Õigeusu Kiriku alluvusest, säilitades seejuures kanoonilise sideme üleilmse õigeusu Kirikuga. Samas teeksime sammu õigeusu ühtsuse poole meie maal. Selleks kordame oma juba mõned korrad välja käidud ettepanekut eraldi vene traditsiooni vikariaadi loomisest Eestis.

Tuletame meelde, et kuni aastani 1940 oli õigeusu kirik Eestis ühtne. Enamik venekeelseid kogudusi ja kloostrid allusid EAÕK Narva piiskopkonnale, kasutades oma keelt ja järgides omaenda tavasid. Meie kirikul oli 159 kogudust, üle 180 vaimuliku, kolm kloostrit (Petseri, Kuremäe ja Narva) ning sellesse kuulus ligi 20% Eesti rahvastikust.

Seoses Nõukogude okupatsiooniga allutati kirik sunniviisil ja kaanonite vastaselt Moskva Patriarhaadile ja selle organid hajutati. EAÕK põhikirjaline tegevus jätkus vaid paguluses. Meie kogudused, vaimulikud ja kirikurahvas kannatas võõrvõimu aastatel palju nii usuvastase režiimi kui ka sellele truualamliku Vene kiriku juhtkonna läbi.

Kuid me ei soovi mitte kaevelda ega etteheiteid teha, vaid selle kõik andestada ja üheskoos edasi liikuda. Meie siht on üks kirikuihu Eestis, nii nagu kaanonid ette näevad. Püha apostel Paulus kutsub ju Pühakirjas üles Kiriku ühtsusele küsides: „Kas Kristus on jagatud?“ (1Kr 1:13). Praegu on ajalooline võimalus alustada samm-sammult teekonda kahe sinise õigeusu jurisdiktsiooni ühtsuse poole.

Esimese sammuna pakume nüüd MPEÕK-le avalikult ja ametlikult vene traditsiooni koguduste omavalitsusliku vikariaadi staatust. See tähendaks endise MPEÕK jäämist omaette kiriklikuks üksuseks, mis võib jätkata oma kiriklike tavade järgimist, kasutada oma keelt ja kalendrit ning olla majanduslikult täiesti iseseisev. Vikariaadi piiskopid meenutaksid jumalikul liturgial EAÕK metropoliidi nime, preestrid ja diakonid oma kohalikku piiskoppi.

Sel moel poleks Eesti ortodoksias võitjaid ega kaotajaid; õigemini, võidaks Kristus ja kirik üldiselt.

Teeme selle avalduse oma vendade, teiste Eesti kristlike kirikute esindajate ees, kes on sellele tunnistajaks. Palume kõigi eestpalveid ja toetust, et õigeusu kirikute asjad meie maal edeneksid mõistlikult ja kristlikult. Vajadusel palume Eesti Kirikute Nõukogul aidata oma egiidi all meie kaht õigeusu kirikut pidada ametlikke kohtumisi ja liikuda ühise tuleviku poole.

Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik